

**TEKNİK EĞİTİM FAKÜLTESİ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM-
ÖĞRETİM ve SOSYAL FAALİYETLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

Prof Dr. Ülkü UZUNÇARŞILI*
Yrd.Doç.Dr. Nurhayat ÖZDAYI**

Çağımızda bilim ve teknoloji hızla gelişmekte ve yaşamımızın her alanında karşımıza çıkmaktadır. Çağımızdaki bilimsel gelişmeye paralel olarak yetişmiş insan gücü ihtiyacı, ülkemizin kalkınması açısından büyük önem taşımaktadır. Dünyadaki değişme ve gelişme hızına uygun olarak bireylere yeni iş alanlarının ve iş alışkanlıklarının, becerilerin kazandırılması süreci içinde öğretmen yetiştiren kurumlar olarak Teknik Eğitim Fakültelerine büyük görevler düşmektedir.

Özellikle Mesleki Teknik Eğitim Kurumlarında gerçekleştirilen eğitimin, iş yaşamının ihtiyacı göz önünde tutularak belirlenmesine, gelişen ve değişen endüstri koşullarının yakından takip edilmesine ihtiyaç vardır. Bu amaçla okul-sanayi işbirliği çerçevesinde sanayinin ihtiyaçları belirlenerek yaşayan işler, ve bu işlerin geliştirilme yolları araştırılmalıdır. Eski teknoloji ile üretilen ürünün daha pahalı olacağı bilinerek maliyetin düşürülmesinde yeni teknolojiye geçiş sürekli hızlandırılmalıdır. Ancak yeni teknolojiler beraberinde onu kullanacak eleman ihtiyacını da oluşturmaktadır ve belirli alanlarda kalifiye eleman yetiştirmek mesleki teknik eğitimin temel amaçları arasında yer almaktadır. Bu ise özellikle mesleki teknik eğitimin sürekli yenilenmesi ve kendini geliştirmesini gerekli kılmaktadır.

Verimliliğin artırılması günümüz toplumlarının temel hedeflerinin başında gelmektedir. Verimliliğin artırılması ancak yetişmiş insan gücü, bilgi birikimi ve uygun teknoloji kullanımı ile mümkün olabilmektedir. (Ulusoy, 1991, s.307)

Bu nedenle günümüzün koşullarına cevap verebilecek eğitim, kuşakların yaptıklarını yineleyen değil, yeni bir şeyler yapabilme yeteneği olan insanlar yetiştirmeyi temel amaç edinmelidir. Bunun için de eğitim ve öğretim etkinlikleri, bireyleri her an değişen koşullara uyum sağlayacak nitelikte donatmalıdır. (Apay ve Kılıç, 1997, s. 13)

Bugün eğitim unsurlarının yalnızca üretimi artıran, verimliliği yükselten bir araç olmadığını, aynı zamanda bireylerin anlayış, tavır ve davranışlarını da etkileyebileceği, insan kişiliğini geliştiren bilgi, yetenek, tutum ve davranışların

* Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Eğitim Bölümü

** Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

gelişmesine çalışma gibi eğitim uğraşlarının insancıl amacında en az ekonomik amaç kadar önem taşıdığı yapılan araştırmalarla anlaşılmaktadır. (Sabuncuoğlu, 1986, s. 16)

Günümüzün ve geleceğin karmaşık dünyası arasında köprü görevi yapan üniversitelerin değişme, yenileşmeye ve çağdaşlaşmaya ihtiyaçları vardır. Çünkü aldıkları görev onlara önemli sorumluluklar yüklemektedir. (Cafoğlu, 1997, s.92) Bu olgu da bireylerin kazandıkları bilgi ve becerileri uygulayabilme, sorumluluk alabilme iletişim kurabilme, ekip halinde çalışabilme gibi yeterliklerini geliştirmeleri ile olası görülmektedir. (Doğan, 1997, s.1)

Ancak, öğretmen yetiştiren Mesleki ve Teknik Eğitim Fakültelerinin bu işlevleri yerine getirecek öğretmen adaylarını, donanımlı bir biçimde hayata hazırlamadığı yapılan araştırmalarla ortaya çıkmaktadır. Öğrencilere uygulama olanağı sağlayan atölye, laboratuvar ve dersanelerdeki öğretim araç ve malzemelerin etkin bir biçimde kullanılması, eğitim ortamının çalışma hayatına uygun biçimde düzenlenmesinin verimin artırılması açısından büyük önemi olduğu halde bu fakültelerde bu çeşit düzenlemelerin yeterli olmadığı açıktır.

Teknik Eğitim Fakültelerinde genel hedefe yönelik para, malzeme ve insan gücün en etkili ve ekonomik biçimde kullanılması durumunda, öğrencilerin buldukları ortamdan hoşnut olma, kendine güven ve yeterlilik gibi faktörlere bağlı olarak istenilen işgücü potansiyeline kavuşulacağı ve istenilen hedeflere ulaşılacağı bir gerçektir.

Araştırmalar yüksek yeteneğe sahip öğrencilerin çoğunun öğretmenlik mesleğini gelecekte uğraş alanı olarak seçmedikleri de düşünülürse, bu gerçek, öğretmen eğitimi veren fakültelerde bulunan öğrencilerin kalitesini ve Türkiye'de geleceğin öğretmenlerini de etkilemektedir. (Karagözoğlu, Arıcı, Bülbül. Çöker, 1995, s.228)

Buna göre öğretmen adaylarının değişen, gelişen bilimsel ve teknolojik koşullara uygun yenileştirici program uygulamalarının yapılabilmesi için öğretmen yetiştiren kurumların yeniden yapılandırılması için yeni araştırmalara gereksinim duyulmaktadır.

Problem Cümlesi

Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi son sınıf öğrencilerinin eğitim-öğretim ve sosyal aktivitelere karşı tutum, davranışları ve beklentileri nelerdir?

Önem

öğretmen yetiştiren kurumlar olarak Teknik Eğitim Fakültelerinin işlevlerini daha verimli olarak yerine getirebilmesi için şu anda var olan potansiyelin incelenmesi önemli bir konudur. Teknik Eğitim Fakültelerinin

yeniden yapılandırılması ile ilgili bu araştırma, yeni ipuçları vereceğinden, bu konuda yapılacak diğer araştırmalara da yol gösterici olacaktır.

Bu araştırmada toplanan verilerin özellikle;

a) Teknik Eğitim Fakültesi öğrencilerinin eğitsel, sosyal ve kültürel etkinliklere katılım ve sorunların belirlenmesinde,

b) Teknik Eğitim Fakültesindeki eğitim programlarının niteliğinin artırılması yönünde yapılacak yeni düzenlemelerde yetkililere getirilecek önerilerle gereken önlemlerin alınmasında,

c) Fakülteye girişte ve daha sonra öğrencilere verilecek rehberlik hizmetlerinin düzenlenmesinde yararlanılabileceği göz önüne alınmıştır.

Yöntem

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 1996-1997 akademik yılındaki M.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi Matbaa, Tekstil, Elektrik, Makine, Metal, Bilgisayar-Elektronik Bölümleri olmak üzere kayıtlı (973 kişi) son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem olarak Tekstil, Matbaa, Metal ve Bilgisayar bölümlerinde okuyan toplam 298 istekli öğrenciye anket uygulanmıştır. Ancak geçerli anket sayısı 258'dir.

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanmasında veri toplama aracı olarak geliştirdiğimiz anket formu kullanılmıştır. Bu anket formunda I. Kısım; demografik bilgileri (kız, erkek, yaş). II. Kısım; öğrencilerin eğitim-öğretim ve sosyal aktivitelerini ortaya koyan soruları içermektedir. Bu kısımda 20 soru bulunmaktadır. Sorular hem açık uçlu, hem de seçenekli olarak düzenlenmiştir. Son 1 soru açık uçlu olarak sorulmuştur.

Verilerin Çözümlemesi

Verilerin çözümlemesinde frekans ve yüzdelerden yararlanılmıştır. Her soru için ayrı ayrı ve tablolar yapılarak veriler anlamlı hale getirilmiştir.

Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada elde edilen bulgular aşağıda alt problemlere göre verilmiştir.

A- Kişisel Bilgiler: Araştırmaya katılanların % 17'si (44) kız, % 83'ü (214) erkek olmak üzere 258 kişidir.

Bölmelere göre kız öğrencilerin dağılımları incelendiğinde tekstil bölümünde % 40 (30 kişi), matbaa bölümünde % 10 (5 kişi), metal bölümünde % 3 (2 kişi), bilgisayar bölümünde de % 9 (7 kişi) olduğu görülmüştür ve en fazla tekstil bölümünde kız öğrenci bulunmaktadır.

Erkek öğrencilerin dağılımı ise; tekstil bölümünün % 60'ı (45 kişi), matbaa bölümünün % 90'i (45 kişi), metal bölümünün % 97'si (51 kişi), bilgisayar bölümünün % 91'i (73 kişi) erkektir.

öğrencilerin yaş durumları incelendiğinde çoğunluk 20-23 yaş arasında olduğu (% 80) ve % 20'si de 24-26 yaş arasında olduğu görülmüştür.

öğrencilerin mezuniyet durumuna göre; Teknik Eğitim Fakültesine giren öğrencilerin % 78.3'ü meslek lisesi, % 18.6'sı klasik lise, % 15.1'i de meslek lisesi ve % 3.1'i de diğer liselerden (imam-hatip. Fen Lisesi) çıkmıştır. Bölmeler ayrı ayrı incelendiğinde tekstil bölümünün % 93.3'ü meslek lisesi, % 6.6'sı diğer, matbaa bölümünün % 32'si meslek lisesi, % 64'ünün klasik lise % 4'ü diğer, metal bölümünün % 100'ü meslek lisesi, bilgisayar bölümünün % 78.8'i meslek lisesi, % 21.2'si klasik lise çıkmıştır.

Öğrencilerin Teknik Eğitim Fakültelerine girme nedenlerine gelince; % 52.3'ü öğretmen olmak için, % 30.6'sı mesleki bilgi edinmek için, % 10.1'i aile ısrarı ile, % 4.7'si askerliğini ertelemek için, % 2.2'si açıkta kalmama, kendini geliştirme gibi nedenlerle bu fakülteye girmişlerdir.

B- Öğrencilerin Eğitim-Öğretim ve Sosyal Faaliyetlere İlişkin Görüşleri

Tablo 1. Öğrenim Gördükleri Bölmelere Göre Mesleki Bilgilerinin Yeterliliğini Gösteren Dağılım

Bölmeler	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Tekstil	63	84.0	12	16.0	-	-	75	29.0
Matbaa	30	60.0	8	16.0	12	24.0	50	19.4
Metal	5	9.4	33	62.3	15	28.3	53	20.5
Bilgisayar	50	62.5	30	32.5	-	-	80	31.0
Toplam	148	57.3	83	32	27	10	258	100.0

Tablo 1'e göre Tekstil, Metal ve Bilgisayar bölmeleri mesleki bilgilerinin yeterli olduğunu savunurken, metal bölümü öğrencileri aldıkları eğitimin yeterli olmadığını belirtmektedir.

Tablo 2. Üniversite Yaşamında Karşılaşılan Sorunları Gösteren Dağılım

Sorunlar	Tekstil		Matbaa		Metal		Bilgisayar		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Barınma	13	17.3	3	6.0	28	52.8	6	7.5	50	19.0
2- Beslenme	4	5.3	2	4.0	11	20.8	5	6.3	22	9.0
3- Maddi	19	25.3	18	36.0	9	17.0	34	42.5	80	31.0
4- Sağlık	4	5.3	2	4.0	5	9.4	3	3.8	14	5.0
5- Eğitim	23	30.6	22	44.0	-	-	26	32.5	71	28.0
6- Uyum sağlama	4	5.3	3	6.0	-	-	2	2.5	9	3.0
7- Diğer	8	10.6	-	-	-	-	4	5.0	12	5.0
Toplam	75	100.0	50	100.0	53	100.0	80	100.0	258	100.0

Tablo 2'ye göre öğrencilerin en önemli sorunu olarak maddi sorunlar % 30 (80 kişi), eğitim sorunu % 28 (71 kişi) daha sonra barınma % 19 (50 kişi) gelmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin Geçim Kaynaklarını Gösteren Dağılım

Sorunlar	Tekstil		Matbaa		Metal		Bilgisayar		Toplam	
	t	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Aile	63	84.0	35	70.0	31	58.5	38	47.5	167	64.7
2- Burs	2	2.7	3	6.00	4	7.5	9	11.2	18	7.0
3- Kendisinin çalışması	10	13.3	12	24.0	18	34.0	33	41.3	73	28.3
Toplam	75	100.0	50	100.0	53	100.0	80	100.0	258	100.0

Tablo 3'e göre, öğrencilere öğrenimlerini sürdürmeleri için en fazla aileler katkı yapmaktadır. (% 64.7) % 28.3'ü de çalışarak kendi geçimini sağlamaktadır. Bilgisayar ve metal bölümü öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu öğrenimlerinin yanısıra çalışmaktadır.

Tablo 4. Kendilerim Öğretmenlik Mesleğine Hazır Hissedip Hissetmediklerini Gösteren Dağılım

Öğretmenlik Mesleğine Hazır Olma	Tekstil		Matbaa		Metal		Bilgisayar		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Evet	25	33.3	6	12.0	11	20.7	20	25.0	62	24.0
2- Hayır	20	26.6	10	20.0	27	50.9	20	25.0	77	29.8
3- Kısmen	24	32.0	27	54.0	8	15.0	36	45.0	95	36.8
4- Daha çok eğitim alınması	6	8.0	7	14.0	7	13.2	4	5.0	24	9.3
Toplam	75	100.0	50	100.0	53	100.0	80	100.0	258	100.0

Tablo 4'e göre öğrenciler kendilerini öğretmenlik mesleğine hazır hissetmemektedirler. Toplam öğrenci sayısının yalnız % 24'ü kendisini hazır hissederken, % 29.8'i hazır olmadığını, % 36.8'i kısmen hazır olduğunu ifade etmektedir.

Tablo 5. Öğretim Elemanlarından Bekledikleri En Önemli Özelliklerin Neler Olduğunu Gösteren Dağılım

Öğretim Elemanlarından Beklentileri	Tekstil		Matbaa		Metal		Bilgisayar		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Ders dışı diyalog	20	26.7	16	32.0	26	49.0	12	15.0	74	28.7
2- Derste öğrencileri aktif duruma getirmesi	36	48.0	12	24.0	7	13.2	19	23.8	74	28.7
3- Teknolojiye uygun ders verilmesi	14	18.6	17	34.0	18	40.0	31	38.7	80	31.0
4- Öğrenciye rehber olması	5	6.6	5	10.0	2	3.7	18	22.5	30	11.6
Toplam	75	100.0	50	100.0	53	100.0	80	100.0	258	100.0

Tablo 5'e göre; öğrencilerin öğretim elemanlarından bekledikleri en önemli özellik gelişen teknolojiye uygun ders verilmesidir. (% 31) Öğrenciler, verilen öğretimin atölyelerdeki donanımın teknolojik gelişimin çok gerisinde olduğunu belirtmektedirler.

Diğer istekleri ise, öğretim elemanları ile ders dışı diyalog kurulması, öğrencilerin derste aktif olmaları gerektiğidir.

Tablo 6. Öğrenim Gördükleri Bölümde Alınan Mesleki Bilgilerin Yeterli Olup Olmadığını Gösteren Dağılım

Mesleki Bilgiler	Tekstil		Matbaa		Metal		Bilgisayar		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yeterli	83	84.0	10	20.0	32	64.0	46	57.5	151	58.5
Yetersiz	12	16.0	30	60.0	9	17.0	26	32.5	77	4.8
Kısmen	-	-	10	20.0	12	22.6	8	10.0	30	11.6
Toplam	75	29.0	50	19.4	53	20.5	80	31.0	258	100.0

Tablo 6'a göre, öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerde aldıkları mesleki bilgilerin % 58.5'u yeterli olduğunu belirtirken % 29.8, yetersiz olduğunu % 11.6'sı da kısmen yeterli olduğunu belirtmektedir.

Tablo 7. Öğrencilerin Mesleki Bilgi Eksikliğinin Nereden Kaynaklandığını Gösteren Dağılım

Mesleki Bilgilerin Eksikliğinin Nedeni	Tekstil		Matbaa		Metal		Bilgisayar		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Öğretmenlerden	16	21.3	10	20.0	6	11.3	16	20.3	49	18.6
2- Öğretim Yöntemlerinden	29	38.7	19	36.0	19	35.8	38	47.5	104	40.3
3- Teknik Donanım Eksikliğinden	21	28.0	17	34.0	26	49.1	26	32.5	90	34.9
4- Eksiklik Hissetmiyorum	9	12.0	15	10.0	2	3.7	-	-	16	6.2
Toplam	75	100.0	50	100.0	53	100.0	80	100.0	258	100.0

Tablo 7'e göre, öğrencilerin mesleki bilgilerinin eksikliğinin (% 40.4)"ü öğretim yöntemlerinden, % 39.9'u ise, teknik donanım eksikliğinden, % 18.6'sı da öğretmenlerden kaynaklandığını belirtmişlerdir.

Öğrenciler yeniliklere açık ve öğrenciyi aktif kılan ona yol gösteren öğretmen istemektedirler.

Tablo 8. Öğretimde Kullanılan Ders Araç ve Gereçlerin Çağdaş Teknolojiye Uygun Olup Olmadığını Gösteren Dağılım

Öğretimde Kullanılan Ders Araç Gereçleri	Tekstil		Matbaa		Metal		Bilgisayar		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Teknolojinin gerisinde	59	78.6	28	56.0	31	58.5	46	57.5	164	63.5
2- Yeterli	16	21.3	15	30.0	19	35.8	26	32.5	76	29.5
3- Bilgisi Yok	-	-	7	14.0	3	5.7	8	10.0	18	7.0
Toplam	75	100.0	50	100.0	53	100.0	80	100.0	258	100.0

Tablo 8'e göre; öğrencilerin % 63.5'i kullanılan araç ve gereçlerin teknolojinin çok gerisinde olduğunu belirtmektedir. Bölümlere göre incelendiğinde de en fazla tekstil bölümü öğrencileri kullandıkları araçların (% 78.6) teknolojinin gerisinde olduğunu söylemektedirler.

Tablo 9. Aldıkları Mesleki Formasyonun Öğretmenlik Yaşantısında Öğrenci Sorunlarını Çözebileceğine İlişkin İnançlarını Gösteren Dağılım

Mesleki Bilgilerin Sorunların Çözümündeki Yeterliliği	Tekstil		Matbaa		Metal		Bilgisayar		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Şu andaki dersler yeterli	25	33.3	4	8.0	11	20.7	17	21.3	57	22.1
2- Meslek dersleri artırılmalı	24	32.0	7	14.0	7	13.2	5	6.2	43	16.6
3- Bu bilgilerle sorunları kısmen çözebilirim	20	26.6	24	48.0	28	52.8	44	55.0	116	45.0
4- Hayır	6	8.0	15	30.0	7	13.2	14	17.5	42	16.3
Toplam	75	100.0	50	100.0	53	100.0	80	100.0	258	100.0

Tablo 9'a göre öğrencilerin aldıkları mesleki formasyonun sorunların çözümünde yeterli olduğunu belirtenler % 22 mesleki formasyon derslerinin artırılmasını isteyenler % 16.6, bu bilgilerle sorunları kısmen çözebilirim diyenler ise % 45'tir.

Öğretmenlik mesleğinde alınan eğitim formasyon derslerinin meslek bilgilerini aktarımı açısından, gerekse öğrenci sorunlarına yaklaşımda genel kültür açısından büyük yarar olduğuna öğrenci inanmaktadır. Ancak, bu derslerin yeterli ölçüde verimli olmadığı öğrenciler tarafından ifade edilmektedir. Öğrencilere göre, bu derslerin fakültede bölümler birleştirilerek yapılıyor olması nedeni ile gerekli etkileşim sağlanmaktadır.

Tablo 10. Öğrencilerin Mesleki Alanda Kendilerini Geliştirmek İçin Neler Yaptığını Gösteren Dağılım

Mesleki Alanda Gelişim İçin Neler Yapıldığı	Tekstil		Matbaa		Metal		Bilgisayar		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Derslere girmekle yetiniyor	39	52.0	28	56.0	34	64.1	45	56.2	146	56.6
2- Çeşitli kaynak kitaplar inceliyor	29	38.7	18	36.0	14	26.4	30	37.5	91	35.3
3- Konferans ve seminerlere katılıyor	7	9.3	2	4.0	5	9.4	3	3.8	17	6.5
4- Diğer	-	-	2	4.0	-	-	2	2.5	4	1.6
Toplam	75	100.0	50	100.0	53	100.0	80	100.0	258	100.0

Tablo 10'a göre; öğrencilerin % 52'si kendilerini mesleki alanda geliştirmek için yalnız derslere girmekle yetinmekte, % 35.3'ü çeşitli kaynak kitapları incelediğini belirtmektedir. Konferans ve seminere katılanlar kendini geliştirmek isteyenler son derece azdır. (% 6.5)

Tablo 11. Üniversiteyi Bitirdikten Sonra Amaçlarının Neler Olduğunu Gösteren Dağılım

Amaçlar	Tekstil		Matbaa		Metal		Bilgisayar		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Özel sektörde çalışmak	35	46.6	12	24.0	24	45.3	42	52.5	113	43.8
2- Devlet kurumunda çalışmak	25	33.3	17	34.0	16	30.2	9	11.2	67	26.0
3- Kendi işimi kurmak	10	13.3	14	28.0	10	18.9	17	21.3	51	19.8
4- Yüksek lisans yapmak	5	6.6	7	14.0	3	5.6	12	15.0	27	10.4
Toplam	75	100.0	50	100.0	53	100.0	80	100.0	258	100.0

Tablo 11'e göre, öğrencilerin üniversiteyi bitirdikten sonra % 43.8'i özel sektörde, % 26'sı devlet kurumlarında, % 19.8'si kendi işini kurarak çalışmak istemektedir.

Tablo 12. öğrencilerin Boş Zamanlarını Hangi Tür Faaliyetlerle

Boş Zaman Faaliyetler	Tekstil		Matbaa		Metal		Bilgisayar		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Kültürel	10	13.3	16	32.0	6	11.3	22	27.5	54	20.9
2- Sportif	15	20.0	5	10.0	12	22.6	13	16.3	45	17.4
3- Arkadaş	10	13.3	15	30.0	18	34.0	34	42.5	77	29.8
4- Sanat	7	9.3	4	8.0	2	3.8	4	5.0	17	6.6
5- Siyasal	6	8.0	1	2.0	-	-	2	2.5	9	3.5
6- Diğer	27	36.0	9	18.0	15	28.3	5	6.2	56	21.7
Toplam	75	100.0	50	100.0	53	100.0	80	100.0	258	100.0

Geçirdiğini Gösteren Dağılım

Tablo 12'e göre; öğrenciler boş zamanlarını en fazla arkadaşlarıyla geçirmektedirler (% 29.8). Kültürel ve sportif faaliyetler ile ilgilenenler ise % 20 gibi az bir öğrenci grubunu oluşturmaktadır.

Boş zaman, günlük yaşantı içinde kişinin fizyolojik ihtiyaçlar için (yemek, uyuma vb) çalışma dışı zorunludurlar. Karşılandıktan sonra geriye kalan zaman olarak değerlendirildiğinde (Tezcan, 1982, s.10) bireyin kendi için değişik uğraşlara yönelmediğini bunun da gençlik için ciddi sorunlar doğurabileceğini düşünebiliriz. Yılman'ın (1989) Buca Eğitim Fakültesi Öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmaya göre de öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun herhangi bir sportif faaliyetle uğraşmadığı görülmektedir.

Tablo 13. Öğrencilerin Üniversitede Kültürel Faaliyetlere Katılma Durumlarının Gösteren Dağılım

Kültürel Faaliyetlere Katılım Durumu	Tekstil		Matbaa		Metal		Bilgisayar		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Katılıyorum	10	13.5	1	30.0	12	22.6	17	21.2	54	20.9
2- Yeterli boş zamanım yok	43	57.3	13	26.0	20	37.7	32	40.0	108	41.9
3- Ailem izin vermiyor	-	-	1	2.0	-	-	-	-	1	0.4
4- Kültür faaliyetleri yeteri kadar yapmıyor	21	28.0	21	42.0	18	34.0	29	36.3	89	34.5
5- Maddi yetersizlik	1	1.3	-	-	3	5.6	2	2.5	6	2.3
Toplam	75	100.0	50	100.0	53	100.0	80	100.0	258	100.0

Tablo 13'e göre; öğrenciler üniversitedeki kültürel faaliyetlere katılmamaktadır. (% 20) Büyük bir çoğunluk (% 41.9) yeterli zamanının olmadığını, % 34.3'ü de üniversitede yeterli kültürel faaliyetlerin olmadığını belirtmektedir.

Tablo 14. Öğrencilerin Üniversitedeki Kültürel ve Sportif Faaliyetlerden Hangisine Katıldığını Gösteren Dağılım

Kültürel Faaliyetler	Tekstil		Matbaa		Metal		Bilgisayar		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Müzik faaliyetleri	3	4.0	-	-	2	3.8	6	7.5	11	4.2
2- Konferanslar	3	4.0	3	6.0	6	11.3	5	6.3	17	6.6
3- Sportif faaliyetler	8	10.7	8	16.0	12	22.6	7	7.8	35	13.6
4- Tiyatro	3	4.0	3	6.0	2	3.7	2	2.5	10	3.9
5-Yok	58	77.3	36	72.0	30	58.5	60	75.0	158	71.7
Toplam	75	100.0	50	100.0	53	100.0	80	100.0	258	100.0

Tablo 14'e görüldüğü gibi öğrencilerin büyük bir çoğunluğu üniversitedeki kültürel faaliyetlere katılmamaktadır. (% 71.7), yalnızca % 13.6'sı sportif faaliyetlere katılmaktadır. Bu da üniversitede sosyal faaliyetlerin yeterli ölçüde yapılmadığı ve öğrencilere duyurulmadığı göstermektedir.

Tablo 15. Öğrencilerin Aktif Olarak Bir Spor Dalı İle Uğraşış Uğraşmadıklarını Gösteren Dağılım

Spor Dalı	Tekstil		Matbaa	Metal		Bilgisayar		Toplam		
	f	%	%	f	%	f	%	f	%	
1- Satranç	-	-	-	2	3.8	2	3.0	4	1.6	
2- Futbol, basketbol Voleybol	23	30.7	14	28.0	20	37.7	21	26.3	78	30.2
3- Yürüyüş, atletizm	3	4.0	2	4.0	3	5.7	2	2.0	10	3.9
4- Masa tenisi, bilardo	4	5.3	2	4.0	-	-	-	6	2.3	
5- Yüzme	2	2.7	1	2.0	2	3.8	4	5.0	9	3.5
6- Diğer	4	5.3	5	10.0	3	5.7	2	2.0	14	5.4
7-Yok	39	52.0	26	52.0	23	43.4	49	61.3	137	53.1
Toplam	75	100.0	50	100.0	53	100.0	80	100.0	258	100.0

Tablo 15'e göre; öğrencilerin aktif olarak en fazla futbol, basketbol ve voleybol gibi sportif faaliyetlere ilgi göstermektedir. (% 30.2) Diğer spor dallarıyla ise çok az sayıda öğrenci uğraşmaktadır. Çoğunluk ise herhangi bir spor dalı ile ilgilenmemektedir.(% 53.1)

Tablo 16. Fakültenin Sosyal Alanda Göstermiş Olduğu Faaliyetlerin Yeterliliğini Gösteren Dağılım

Sosyal Faaliyetlere Katılma	Tekstil		Matbaa	Metal		Bilgisayar		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%		
Evet	9	12.0	7	14.0	11	20.8	25	31.3	52	20.2
Hayır	45	60.0	30	60.0	38	71.7	40	50.0	153	59.3
Kısmen	21	28.0	13	28.0	4	7.5	15	18.7	53	20.5
Toplam	75	100.0	50	100.0	53	100.0	80	100.0	258	100.0

Tablo 16'a göre fakültenin sosyal alanda yeterli faaliyetlerde bulunmadığını belirtenlerin yüzdesi 59.3'tür. % 20.5'u kısmen yeterli bulurken % 20.2'si ise sosyal faaliyetleri yeterli bulmaktadır.

21. açık uçlu soru ise, "Bu soru formuna eklemek istedikleriniz" sorusuna verilen cevaplar olarak 4 öğrenci "eğitimin çağdaş ülke modelleri dikkate alınarak düzenlenmesi", 10 öğrenci de öğrencilere düşünce ve inançlarında tam özgürlük verilmesi üzerinde , 2 öğrenci insan ilişkilerine önem verilmesi, 7 öğrenci de öğretmenlerle ders dışı iletişim kurulması üzerinde durmuşlardır.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Teknik Eğitim Fakültesine giren öğrencilerin büyük bir bölümü meslek liselerinden gelmektedirler ve meslekleri ile ilgili beklentiler taşımaktadır ve meslekleri ile ilgili gerekli bilgi ve beceri kazanmak istemektedirler. Ancak, kısıtlı olanaklara sahip olan fakülteler, teknolojinin bir hayli gerisinde kalmaktadır ve kontenjanın çok yüksek olması özellikle uygulama ağırlıklı atölye, derslerinde zorluklar yaşanmasına neden olmaktadır.

Araştırmada öğrencilerin üniversite yaşamında karşılaştıkları en önemli sorunların maddi, eğitim ve barınma sorunları olduğunu görmekteyiz. Teknik Eğitim Fakültesi öğrencilerinin büyük çoğunluğunun Anadolu'dan geldikleri göz önüne alınırsa çoğunun yurtda, barınması, yeterli çalışma imkanlarının olmaması ve maddi yetersizlikler akademik başarısızlığa neden olabilmektedir. Çoğu öğrencinin geçim kaynağı aileleridir. Bir kısım öğrenci de çalışarak geçimlerini sağlamaktadırlar.

Araştırmada görülen bir başka bulgu da çoğu öğrencinin kendisini öğretmenlik mesleğine hazır hissetmemesidir.

Öğretim üyelerinden bekledikleri en önemli özellik, yeni teknolojik gelişimlere uygun olarak ders verilmesi, öğretmenlerin öğrencileri aktif duruma getirmesi ve öğretim elemanları ile ders dışında da iletişim kurabilmeleridir.

Öğrenciler, öğretim elemanlarının çoğunu teorik ve pratik olarak fazla yeterli bulmamaktadır. Kendi alanlarında mesleki bilgilerini de yeterli bulmamaktadırlar. Mesleki bilgi eksikliğinin kaynağını, uygulanan öğretim yöntemlerinin yetersizliği ve teknik donanım eksikliğine bağlamaktadırlar. Kullanılan ders araç ve gereçlerinin de teknolojinin çok gerisinde olduğunu belirtmektedirler. Aldıktan meslek formasyon derslerini de yeterli bulmamaktadırlar. Aldıkları eğitim formasyonunun öğrenci sorunlarını çözmek için kısmen yeterli olacağına inanmaktadırlar. Mesleki alanda kendilerini geliştirmek için yalnız kaynak kitaplarla yetinmektedirler. Bunun yanında konferans, seminer ve kültürel faaliyetlere katılmamaktadırlar. Çoğunluğu yalnızca derslere girip çıkmaktadırlar.

Üniversiteyi bitirdikten sonra büyük bir çoğunluk özel sektörde çalışmayı düşünmektedir. Zira son yıllarda Teknik Eğitim Fakültelerinden mezunların çok azı öğretmen olarak atanabilmekte, bu durum da öğretmenliğe ilgiyi azaltmaktadır.

Öğrenciler boş zamanlarını değerlendirmek için üniversitede sanat, kültür ve sportif faaliyetlerin çok az olduğunu belirtmektedirler. Çoğu öğrenci yeterli boş zamanının olmadığını söylemekte, boş zamanlarında arkadaşlarıyla olmayı tercih etmektedir. Aktif olarak öğrencilerin çok az sayıdaki bir kısmı sporla ilgilenmektedir.

Bu araştırma yalnız bir fakültede son sınıf öğrencileri üzerinde yapılmıştır ve bulgular sınırlıdır. Ancak diğer Teknik Eğitim Fakültelerinde de farklı sonuçların bulunmadığı sanılmaktadır.

Bu sebeple Mesleki ve Teknik eğitim'in yapılandırılmasında fiziksel donanım ile birlikte kullanılan araç-gereç ve malzemelerin eğitim amaçlarına göre tespit edilerek uygun ve doğru düzenlemelerle yerinde kullanılması amaçların gerçekleşmesinde büyük bir etken olacaktır.

Teknik Eğitim Fakülteleri'nde öğrencilerin hem çalışma hayatına, hem öğretmenliğe hazırlayacak biçimde iki yönlü bir eğitim verilmesi gereksinimi giderek artmaktadır. Çünkü mevcut sisteme göre bu fakültelerden mezun olanların büyük bir kısmı öğretmen olarak atanamamakta büyük bir kısmı da sanayide çalışmayı tercih ettiklerinden sanayinin istediği nitelik ve donanımda insan gücü yetiştirmenin önemi de giderek artmaktadır.

Bireyi ve dolayısıyla toplumu olumlu gelişmeye yönlten Mesleki Teknik Eğitim ancak planlı olarak yürütüldüğünde kazanımlar sağlamaktadır.

Üniversitelerin kapasitelerinin üzerinde öğrenciye eğitim vermesi, devletin en az maliyetle öğrenci yetiştirme istemi gençliğin beklentilerini karşılayamamaktadır. Bu durumda öğrencilerin istenilen beceri ve bilgilerle donatılması olası gözükmemekte, dolayısı ile işverenin istihdam etmeyi isteyeceği kaliteyi bulma olasılığı düşmekte ve öğrencide zaten var olan gelecek endişesini daha da arttırmaktadır, öğretmenlik mesleğini seçenler ise; öğretmenlik atamalarındaki tutarsızlıkların nedeni ile aynı gelecek endişesini yoğun bir şekilde yaşamaktadırlar, istenilen becerileri kazanamadığını hisseden ve bu nedenle iyi bir yerde istihdam edilemeyeceğine inanan öğrenciler kendilerine olan güvenlerini kaybetmekte ve bunun sonucunda gerilim ve daha da ilerisinde bunalıma girmektedirler. Eğitim verimliliğini büyük ölçüde eğitim yapılan alanın istihdama yönelik olması belirlemektedir, istihdam olanağı bulamayan bireye yapılan harcamalar ise boşa gitmektedir. Çoğu gelişmiş ülke örneğinde mesleki eğitimin geliştirilmesinde bireyin ihtiyacı ile iş olanakları arasında bir denge kurulmasına büyük önem verildiği görülmektedir.

ÖNERİLER

- 1- Öğretmen yetiştiren ve istihdam eden kurumlar arasında karşılıklı sorumluluğa dayanan işbirliği sağlanmalı, yapı içerik ve nitelikçe birbirinden farklılık gösteren uygulamalarda görülen sorunların en aza indirilmesi için koordineli çalışmalar yapılmalıdır.
- 2- Öğretmenlik uygulamalarında öğretmen adaylarına giderek artan bir sorumluluk yüklenerek mesleki yeterlilikler kazandırılması yolunda her bölüm kendisine düşen rol ve sorumluluğu eksiksiz yerine getirmeli, kazandırılması gereken bilgi ve beceriye ilişkin öğretmen davranışlarının niteliğinin yükseltilmesi yolunda olumlu adımlar atılmalıdır.
- 3- Teknik Eğitim Fakülteleri ile Milli Eğitim Bakanlığı'nın daha sıkı bir işbirliği içinde olması, gelecekte ihtiyaç duyulan öğretmenlerin branş, sayı ve niteliklerinin belirlenmesinde birlikte çalışma yapmaları sağlanmalıdır.
- 4- Teknik Eğitim Fakülteleri'nin endüstri ve ekonomi alanlarındaki meslek kuruluşları ve kurumlarla işbirliği yapmalı, öğretmen yeterliklerinin belirlenmesi ve yetiştirilmesi görüşlerinden, katkılarından ve imkanlarından yararlanılmalıdır.
- 5- Türkiye'de meslek standartlarının bulunmadığı, mevcut eğitim programlarının meslek standartlarına dayalı olarak geliştirilmediği bir gerçektir. Genel olarak kullanılacak ve kabul görecektir standartların ülkemiz şartlarında hazırlanması ve gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ortak normların geliştirmesi gerekmektedir.
- 6- Mesleki ve Teknik Eğitim'de modüler eğitim sistemine geçilmesi örgün ve teknik eğitimde yatay ve dikey geçişlerin serbestçe uygulanması gerekmektedir. Modüler eğitime geçmek için ülke çapında geçerliliği olan ve bütün tarafların katkıları ile yapılan iş analizlerine dayalı meslek standartlarının geliştirilmesi ön koşul olarak görülmektedir.
- 7- Devlet ve işveren kesimlerinde sağlıklı, süratli ve verimli işbirliğine olanak veren sistemlerin oluşturulması ile kurumsallaştırılmasını gerçekleştirmek için gerekmektedir;
 - * Öncelikle yerel, bölge ve ülke düzeyinde mesleki eğitim ihtiyaçları belirlenmelidir.
 - * Mesleki Teknik Eğitim'de sistem bütünlüğünü sağlamak amacı ile merkez ve yerel kurumlar yeniden yapılanmalıdır.
 - * Mesleki ve Teknik Eğitim alanına öğretmen yetiştiren sistemin de bu esaslar doğrultusunda yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.
- 8- Ülkemiz Mesleki-Teknik Eğitimi'nde Batı örneklerinde olduğu gibi öğrencilere çağdaş endüstriyel süreçleri anlama yerinde ve çabuk karar verme ve birlikte çalışma isteği gibi çeşitli yeterlilikleri kazandıracak bilişim teknolojilerine dönük bir yapılanmaya ağırlık verilmesi zorunlu hale gelmiştir.

Ülke genelinde yapılan kapsamlı araştırmalar da incelendiğinde görülmektedir ki Türkiye'yi 2000'li yıllara taşıyacak niteliklere sahip insan gücünün yetiştirilmesi için eğitim sistemimizin mesleki ve teknik eğitim ağırlıklı bir yapıya kavuşturulması Mesleki ve Teknik Eğitim'de sistem bütünlüğünün sağlanması giderek önem kazanmaktadır.

KAYNAKLAR

- Apay, A; Kılıç, R. "Eğitim Programlarında Toplam Kalite Uygulamaları, Yüksek öğretimde Sürekli Kalite İyileştirme Sempozyumu, Başkent Üniversitesi, Ankara, 1997.
- Cafoğlu, Z. "Yükseköğretimde Öğrenci Kalitesi" Yüksek öğretimde Sürekli Kalite İyileştirme Sempozyumu, Başkent Üniversitesi, Ankara, 1997.
- Doğan, H. Eğitimde Program ve öğretim Tasarımı. Ankara, 1997.
- Güler, A. "Yükseköğretimde öğrenim-öğretim Tutarlılığı ve Eğitici öğretim Zorunluluğu" Yüksek öğretimde Sürekli Kalite İyileştirme, Başkent Üniversitesi, Ankara, 1997.
- Karagözoğlu, G. ; Arıcı, H.; Bülbül, S.; Çakır, N. "Türkiye'de Öğretmen Eğitim Politikaları ve Modelleri" Avrupa Konseyi Ülkeleri Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Modeller Toplantısı. 21-26 Eylül 1992, İzmir M.E.B. Yay. No :3 Ankara, 1995.
- Sabuncuoğlu, Z. Personel Yönetim Politikası ve Yönetmelikler, Anadolu Üniversitesi Yay. Eskişehir, 1986.
- Sezgin, t. Mesleki ve Teknik Eğitimde Program Geliştirme, Ankara, 1994.
- Sönmez, V. Türkiye'de Eğitimin Kalitesi ve Geleceği, H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, Ankara, 1986.
- Tezcan, M. Sosyolojik Açısından Boş Zamanların Değerlendirilmesi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No : 16, Ankara.
- Ulusoy, A. "Mesleki ve Teknik öğretimde Nitelik Geliştirme Çalışmalarına Katkısı Yönünden Okul Endüstri İşbirliği", Eğitimde Nitelik Geliştirme, Eğitimde Arayışlar I. Sempozyumu 13-14 Nisan 1991, Kültür Koleji Genel Müdürlüğü Eğitim Araştırma Merkezi, İstanbul, 1991.
- Uzunçarşılı, Ü., "Mesleki ve Teknik Eğitimde Verimliliği ve Kaliteyi Arttırmada Psikoteknik Test Bataryalarının Kullanımı" Psikoteknik Ölçüm Uygulamaları, M.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi, İstanbul, 1999.
- Yılman, M. "Yükseköğretim Gençliğinin Temel Sorunları" Yaşadıkça Eğitim, Temmuz-Ağustos, 1989.